İslam İnkılâbı Rehberinin Kur'an Karilerine hitaben konuşmasının tam metni - 18 /Jun/ 2015

Bismillahirrrahmanirrahim[1]

Aziz kardeşlere teşekkürlerimi bildiririm. Gerçekten de bugün (onların Kur'an tilavetlerinden) gerekli istifadeyi aldık. Toplantı, çok güzel, değişik, akıcı, anlamlı bir toplantıdır. Allah'a hamt olsun. Elhamdülillah her yıl gençlerimiz, halkımız içinde Kur'an tilaveti meselesinde açık bir ilerlemenin var olduğunu görmek beni derinden mutlu kılmaktadır. Bu bakımdan Allah Taala'ya şükrediyorum. Bugün'de Allah'a şükürler olsun bu çok güzel tilavetler sayesinde oturumumuz çok güzel, anlamlı ve insana enerji katan bir oturum olmuştur. Özellikle bu güzel sözlü, güzel beyanlı sunucumuzun, bu tilavetlerin sevabının Tahran'da son teşyi edilen şehitlerin pak ruhlarına hediye olunması yönünde bize yapmış olduğu hatırlatma çok güzeldi.

Güzel bir ses, güzel bir makam, tilavetin adabı ve gelenekleriyle okunan Kur'anı Kerim tilaveti Kur'anı Kerim mefhumunun gönüllere nüfuzu yönünde bir hazırlıktır. Eğer bu yararını göz ardı ederek, Kur'anı Kerim'i sadece güzel bir seda, güzel bir kıraat olarak değerlendirecek olursak kuşkusuz bu yüksek mertebeden düşeriz. Kur'anı Kerim'in güzel sesle okunması, edeple okunması ve matlup makamla okunmasındaki bunca vurgulama ve tekit şunun içindir ki Kur'anı mefhumların insanların gönül ve yüreklerinde etkili olsun. Kur'anı Kerimle menus olmalı, kendimizi Kur'anın rengine, Kur'anın ahlakına ve Kur'an şekline getirmeliyiz. Eğer maksat buysa o zaman bunun bazı şartları var demektir. Bunun ilk şartı şudur ki Kur'an okuyan, Kur'an karisi, Kur'ana izanda bulunarak, Kur'anın mefhumlarına inanarak, okumakta olduğu mefhumlara inancını göstererek Kur'an tilavet etmelidir. Bu ilk şarttır.

Benim muhterem karilerden, Kur'an hocalarından ve Kur'an okuyanlardan ricam şudur ki şuna dikkat etmelisiniz; okumak istedikleri ayetleri ilk önce kendi zihinlerinde bir gözden geçirmeli, onlar hakkında tefekkür ve tedebbür etmeli, bu mefhumların boyutlarını ilk önce tamamen kendi inançları ve yüreklerinde kaydetmeli ve ardından böyle bir ruh haleti, böyle bir ortam ve böyle bir hazırlık içinde Kur'an tilavet etmeliler. İşte böyle bir tilavet insanların canlarının en derinliklerine kadar nüfuz eder.

Elbette bugüne kadar sizler bu konuda önemli ilerleme kaydettiniz. Ben yıllardır ülkede Kur'anı Kerim'in hareket sürecini yakından takip ve müşahede etmekteyim. Gençlerimiz bugün çok güzel bir ilerleme sağladılar. Karilerimiz, üstatlarımız hakkıyla ve insafıyla çok iyidirler ama yine de daha fazla etkili olabilmek için henüz daha fazla yol kat etmek gerekir.

Ben burada bir iki hususu not aldım. Bunlardan biri sizler bu tilavetinizle Kur'anı mefhumları muhataba telkin etmek istiyorsunuz. Elbette genellikle sizlerin muhataplarınız Arapça dilini ve Kur'an dilini bilmiyorlar. Ama Kur'anın mucizesi şudur ki onlar bilmeseler de bu vaziyette okunan bir Kur'an insanların yürek ve canlarının en derinliklerine kadar nüfuz ediyor.

Mefhumlar az da olsa zihinlere aktarılıyor. Bunun ise belli şartları bulunuyor. Ben şahsen Tilavet radyosundan yayınlanan Kur'an tilavetlerini dinliyorum. Güzel bir fırsattır, Kur'an tilavetlerini dinlemek için iyi bir imkân sunuyor. Güzel karilerimiz ve üstatlarımızın okudukları tilavetleri ben işitiyorum. Gerçekten de kıraat bakımından çok güzel sesleri var, karilerimiz bu açıdan güzidedirler. Bu mevzuu yabancı kariler de doğrulamış ve halen doğrulamaktalar. Onların İranlı karilerin seslerini çok takdir ettiklerine tanık olmuşuz. Sizlerden bazılarınızın sesi gerçekten de çok güzel sestir, kendi türünde özeldir ve üstün bir ses açısından kendine has bir özelliği var ve bunu

tilavetin şartları ile birleştirmek gerekir.

Tilavet şartlarından biri şudur ki okumakta olduğunuz bu Kur'an ayetini normal durumlarda birine anlatmak istediğiniz gibi onun üzerinde vurgu yapmalısınız. Bu hususu kesinlikle dikkate almalısınız. Bu konuda bir benzetme yapacak olursak, örneğin Farsça şiir diklemeleri okuyanları görüyorsunuz maksatlarını beyan eden, ön plana çıkarmak istedikleri bir kelime veya cümleyi öylesine dile getiriyorlar ki o insanların zihninde kalıyor. Normal konuşmalarda da durum bunun gibidir. Sizler normal bir şekilde konuştuğunuz zaman, sizce ön plana çıkarmak istediğiniz hususları, kavramları özel bir titizlikle dile getiriyor ve vurgu yapıyorsunuz. İşte Kur'anı böyle okumak gerekir, özel kelimeler üzerinde vurgu yapınız, mana ve mefhumu muhatabın zihnine işleyecek tarzda cümle ve kelimelerini ifade etmelisiniz. İyi bir tabir, güzel bir ifade. Bazen, konunun muhatabın zihninde kalmasını sağlamak için o cümle tekrarlanmalıdır, siz de bu tekrarı yapmalısınız.

Ben bundan birkaç yıl önce böyle bir toplantıda ayetleri fazlasıyla tekrar edenlere yönelik eleştirilerimi dile getirmiştim. Şunu belirtmek istiyorum ki bazen tekrar gerekli ve kesindir.

Bir defa okunmakla mana aksettirilemez ve onun tekrarlanması gerekir. İki defa, üç defa bazen ayet tekrarlanmalıdır. Bazen iki ayeti ve üç ayeti tekrar etmek gerekir. Bu hususta aşırıcılığa kaçmak gerekir demek istemiyorum. Bazı Mısırlı karilerin bu hususta ifrata kaçtıklarını gördüm, bunun yan etkisi var. İfratı kastetmek istemiyorum. Bizlerin bir şeyi on defa veya sekiz defa tekrarlamamız doğru değil. Belki Arap şiirlerinde bu geçerli olabilir ama Kur'an tilavetinde bu geçerli değildir. Fakat muhatabın zihninde bu kavramın yerleşmesi nispetince tekrar olunması ise gereklidir. Bazen insan bir kari'nin bir kitabı okur gibi Kur'an ayetlerini tilavet etmekte olduğunu hissediyor. Bu doğru değildir ve böyle olmaması gerekir. Sizler muhatabın zihnine bir mefhumu aktarmaya çalışmalısınız bu ise bazen tekrar olunmakla mümkün olabilmekte, bazen ise vurgulamakla bazen de bir cümleyi ön plana çıkarmakla. Bazen bir kelime vurgulanabilir ve bu işe kesin olmalıdır.

Burada dikkate alınması gereken bir diğer husus melodi kurallarına riayet etmektir. Elbette bu Arapça ve Kur'ani melodiler halkımız için yabancıdır, bunlar tanıdık melodiler değil.

Nitekim Farsça şiiri okuduğu zaman uygun bir ahenk ile okuduğunu ama bu adam Arapça bir şiir veya cümle okuduğunda uygun bir melodi ortaya koyamamaktadır. Nedeni ise bu melodilerin bizler için yabancı olmasıdır. Tanıdık, aşina melodiler değiller. Farsça melodiler gibi değiller. Fakat Kur'ani melodiler Kur'an ehli ve tilavet ehli içerisinde fazlasıyla tekrarlandığı için yavaş yavaş alışıldık bir melodi hali almıştır. Bunun için bu melodilerin sahih biçimde tekrarlanması gerekir. Ben bazen bir karinin çok güzel bir sesle tilavet ettiğini, sesinin hem çok güz olduğunu hem de iyi bir türü olduğunu, hem cazibesi, hem de tahrir, yazılım gücüne sahip olduğunu okuduğunu ama melodisine riayet etmediğine tanık oluyorum, tarzına uymamakta. Yani ahenk'in tarzı, melodisinin gerekli olduğu şekilde Kur'anı genellikle okumuyor. Hatta tüm ilahi dinlerde ve hatta bazen gayri ilahi dinlerde de kutsal metinlerin melodiyle okunduğunu görmüşüm, bizzat ben buna yakından tanık olmuşum. Nitekim mademki tilaveti melodi ile okuyorsunuz bu melodinin doğru olmasına özen gösterilmelidir.

Melodi kendi kuralına uygun yapılmalıdır. Eğer riayet olmazsa kuşkusuz o istenen etkiyi gösteremez, bazen yan etki yapar. Burada ben bir hususu hatırlatayım. Burada bulunan sizlerin hemen hemen tümünüz kurasınız. Arap kurraları içerisinde, Mısırlılar ve ötekiler içerisinde yaygın olan ve oradan da bizim ülkeye yansıyan husus uzun nefese önem verilmesidir. Ben bunun öneminin ne olduğunu anlayabilmiş değilim. Bizim Kur'an kelimelerini ve hatta bazen ayetleri uzun nefes çekmek istediğimiz bahanesiyle birbirine bağlamamıza hiçbir lüzum yoktur. Bazen ayetin anlam kazanması bir ayetin uzatılmasını şart koşabilir, o zaman bu yapılsın ama kıraatin güzelliği ve tilavetin etkili olması kesinlikle uzun nefese bağlı değildir, şu anda bazı Mısırlı kuraların asıl yeteneği ayetleri uzun nefesle okumalarındadır, dinleyenler de avamca uzun nefesle okunduğunda daha fazla teşvik ediyor ve Allah Allah seslerini yükseltiyorlar. Kanaatimce hem bu karinin bu davranışı yanlıştır ve hem o dinleyenin davranışı. Mısırlı kaliteli kariler içerisinde, Mısırlı seçkin kariler içerisinde nefesleri kısa olan karileri görmekteyiz ki hem çok güzel kıraat ediyorlar ve hem çok güzel etkili oluyorlar. Bunlardan biri Abdul Fettah Şaşai'dir. Nefesinin kısa aralıklı olduğunu

biliyorsunuz ama çok güzel okuyor, etkileşimi de çok güzeldir ve en etkili kıraatleri okuyor, İnşallah Allah Taala onu ve tüm Kur'an karilerini kendi rahmet ve mağfiretine muhatap kılsın. Bunun için benim sizden ricam nefes konusunda kendinizi fazla zahmete düşürmemenizdir. Eklemek de bunun gibi, kelimeler ve ayetlerin bir biri ardınca sıralanmasının hiç bir zarureti yoktur.

Anlaşılan zaman da dolmuş ve galiba ezan okumak istiyorlar son olarak şunu da belirtmek isterim: Rica ediyorum teşvik etmelerde, Allah Allah demelerde ki bu da Araplardan taklittir ölçüyü riayet ediniz. Bazıları kari Kur'an okumaya başlar başlamaz onun hemen ardından "Allah" terennümlerini seslendirmeye başlıyorlar, sanki onun kıraatinin devamının gereği bu taraftan bunların da "Allah" kelimesini demeleriymiş gibi! Bunun hiçbir zarureti yoktur. Bazen siz etkilenirsiz, ya fazlasıyla çok güzel veya aşırı derecede etkili okuyor, elinizde olmayarak teşvik etmek isterseniz. Kur'anın teşviki de Araplar arasında yaygın olduğu gibi "Allah" "Allah" demekle olur. Elbette onlar arasında bu Kur'ana özel değil normal bir şarkı okunduğunda bile "Allah Allah" ifadelerini dillendiriyorlar. Bunun sakıncası yoktur ama kari kırata başlar başlamaz bizim burada hemen "Allah Allah" nidalarını yükseltmemizin hiçbir zarureti yoktur. Benim sizlerden ricam sizler ve hocası olduğunuz veya kıraatte bulunduğunuz toplantılarda "Allah Allah" demekte aşırıya gidilmemesi tavsiyesinde bulununuz. Karinin çok güzel ve muhteşem okuduğu durumlarda denilmesinin bir sakıncası olmayabilir ama daha ilk başta ve kari Euzi billah Min'eş Şeytanirracim demesiyle birlikte hemen teşvike başlamaları ve "Allahu Ekber demeleri doğru değildir.

Temenni ederim Allah Talla inşallah sizlerin tümünüzü Kur'anı Kerimle mahşur kılar, dünya ve ahiretinizi Kur'anın bereketiyle mamur kılar.

Allah'ın Selam ve Rahmeti üzerinize olsun

[1] - Bu görüşme mübarek Ramazan ayının ilk gününde gerçekleşti. İslam İnkılabı Rehberinin konuşmasından önce kur'an karilerinden ve meddahlardan bazıları kur7anı Kerimden ayetler tilavet etti, Kur'anın medh ve senasında bulundular.